

Justitiedepartementet
Enheten för processrätt och
Domstolsfrågor
103 33 STOCKHOLM

Remissyttrande över betänkandet Rekrytering av framtidens domare (SOU 2017:85)

(Ju2017/08641/DOM)

Förvaltningsrätten i Karlstad har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet och vill med anledning därav framföra följande.

Inledningsvis ska sägas att domstolarna har genomgått stora förändringar under de senaste åren, inte minst förvaltningsrätterna som har gått igenom en omfattande sammanläggning, fått nya måltyper och påverkats av den ökade internationaliseringen med större inslag av EU- och konventionsrätt. Detta har gjort att det numera ställs särskilda krav på domarna. Samtidigt har det blivit allt svårare att rekrytera domare, framför allt när det gäller domstolar som ligger utanför storstadsområdena. I likhet med utredningen anser förvaltningsrätten att rekryteringen av framtidens domare måste utformas så att det finns många olika sätt att meritiera sig för anställning som domare. Det borde således finnas en potential att rekrytera fler skickliga och lämpliga jurister än hittills bland dem som inte har genomfört den särskilda domarutbildningen. Fortfarande är det dock så att de sökande som har domarutbildning har mycket större möjligheter att få en ordinarie domartjänst. Till detta kommer att det är svårt för domstolarna att matcha den lön som jurister inom framför allt den privata sektorn har. Vidare är det inte okomplicerat för den som inte tidigare har erfarenhet av dömande att redan från dag ett räknas som en fullvärdig rådman. Kanske vore det lämpligt att den nyanställda domaren under en tid fick en tilldelning av mål ungefär som en fiskal och dessutom fick möjlighet att genomgå kurser på Domstolsakademien innan han eller hon inleder sin dömande verksamhet.

Förvaltningsrätten tillstyrker förslaget om att det ska införas en ny typ av domaranställning, adjungerat råd, som ska innefatta tjänstgöring i både under- och överrätt. Detta kan bidra till att skapa en bredare rekryteringsbas för ordinarie domare, och till att den adjungerande får tillfälle att prova på hur det är att arbeta som domare och en

möjlighet att bygga upp en kompetens som blir till nytta för domstolen. Sedan kan det diskuteras om det är lämpligt att den här typen av tidsbegränsade anställningar, som inte behöver tas upp i Domarnämnden, får titeln adjungerat *råd*.

I likhet med utredningen anser förvaltningsrätten att det inte bör införas en generell sekretess i ärenden om utnämning av domare. Det framgår av betänkandet att endast åtta procent av de jurister som ingick i utredningens enkätundersökning, och som aldrig hade sökt en utlyst anställning som ordinarie domare, svarade att de hade avstått från det på grund av offentligheten. Detta ger ett begränsat stöd för att en sekretessreglering skulle vara nödvändig för att ett större antal jurister skulle söka anställning som ordinarie domare. Däremot borde det, enligt förvaltningsrätten, övervägas om det skulle finnas skäl som talar för att det bör införas en regel om sekretess vid utnämning av domstolschefer som också är myndighetschefer. Detta gäller redan i dag vid tillsättningar av myndighetschefer för förvaltningsmyndigheter som lyder direkt under regeringen. Det har i olika sammanhang framförts att offentligheten riskerar att leda till att få söker anställning som domstolschef, vilket kan åtminstone vara en delförklaring till att allt färre högt meriterade jurister söker sådana tjänster.

I övrigt tillstyrker förvaltningsrätten de förslag som lämnats om att

- domarutbildningen knyts till en viss underrättsort
- budgeten för domarutbildningen delegeras från Domstolsverket till respektive domstol
- Domarnämnden får resurser att anställa medarbetare med särskild inriktning mot rekrytering

Slutligen är det svårt att se att de förslag som lämnats löser problemen med rekryteringen av domare. Detta är inte någon kritik av utredningen, som gjort ett gediget arbete med utgångspunkt från de direktiv som lämnats. Det kanske ändå finns skäl att nu göra en grundlig analys av problemet och då utgå från frågeställningar om hur lön, arbetsbörda, ansvar och de stora krav som nu ställs på en domare – inte minst när det gäller att avgöra mål i allt snabbare takt men med bibehållen kvalitet - påverkar rekryteringen. Särskilt med tanke på att domarrekruteringen redan har varit föremål för många utredningar som inte lett till några mer påtagliga förändringar.

Marie-Jeanette Axelius

I detta yttrande har, förutom lagmannen Marie-Jeanette Axelius, rådmannen Johan Montelius medverkat.